

Տեսանկիւն

Երբ Աստուծոյ Մարդը Խօսի

Եկեղեցին Զայկական հայ հոգիին եւ մարմնոյն
Չրահանդերձ Է փայլուն, մինչ իր խաչերն են դաշոյն
Եւ զանգակներն են բութիւն եւ երգն Է միշտ յաղթութիւն...
Վահան Թեքէտան

«Նիկոլ Փաշինեանի հոգեւոր ու հոգեկան առողջութեան համար պէտք է շարունակ աղօթել ու գործել, որ նա հեռանայ իշխանութիւնից եւ հնարաւոր առանձնութեան մէջ յաղթահարի իր ներքին ողբերգութիւնը եւ հոգեբանական, եւ կ'ասեի՝ հոգեւոր ճգնաժամը: Այս մասին քանի մը օր առաջ 168.am-ի հետ իր գրոյցին ընթացքին ըսաւ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի դիւանապետ Գերաշնորհ Տ. Արշակ եպիսկոպոս Խաչատրեանը:

Զակառակ Մայր Աթոռէն հնչող զսպուածութեան կոչերուն՝ Նիկոլ Փաշինեանը իր նախընտրական անյոյս քարոզարշաւի ծիրէն ներս կը շարունակէ քննադատութեան սլաքներ պարբերաբար ուղղել Զայ Առաքելական եկեղեցիին ու եկեղեցականներուն, որ նոր երեւոյթ մը չէ անշուշտ այս փոփոխիտ արկածախնդիրին համար: Ան իր այսպէս կոչուած յեղափոխութենէն իվեր չդադրեցաւ թիրախաւորել Մայր Աթոռը: Տուեալներ ունին, որ կատարուածը յատուկ յանձնարարական էր արեւմտեան երկրի մը պետական բաժանմունքէն (այս մասին յետոյ), որ ի պատիւ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի անգլուզական գահակալին կուռ եւ խիզախ կեցուածքին վիժեցաւ իր սաղմին մէջ իսկ: Արշակ սրբազանը իւրայատուկ անդամն է Մայր Աթոռի միաբանութեան: Ան յայտնի է իր հզօր խելքով եւ իր շատ դիւանագետ ու հեռատես անձնաւորութիւն մը ըլլալու յատկանիշներով:

Սրբազանը, որպէս Աստուծոյ մարդը, իր պաշտօնին պարտադրած ինքնազսպումի իրավիճակէն արդարացիօրէն դուրս գալով Նիկոլի մասին բացէ ի բաց սկսաւ խօսիլ մանաւանդ 44-օրեայ Արցախի պատերազմէն յետո, երբ բարկութիւնը գագաթնակէտին հասաւ: Սրբազանին կեցուածքները սակայն կու գան շատ աւելի կանուխ օրերէ՝ 2018-էն, երբ նորաբոյս ազգադաւ մարդուկներ փորձեցին Զայոց Ս. եկեղեցին արժեգրկել:

Արշակ Սրբազանը այդ օրերէն իր մէջ բնականաբար կուտակած էր իր արդար բարկութիւնը ու հիմա ալ արդէն բացայայտ եւ Աստուծոյ մարդու արդարամտութեամբ եւ խիզախութեամբ կը խօսի:

Մայր Աթոռի դիւանապետը Զայ ժողովուրդին համար այս ճակատագրական պահուն նման է բերդապահ սպարապետի: Ան պահապան գինուորն է, առիւծն է, ամեն ինչ է, երբ խօսքը եկեղեցիին անսասանութեան կը վերաբերի:

Չօրավարին ամրոցին վրայ յարձակում կայ: Ան իր ամբողջ ուժերով կը պաշտպանէ իր եկեղեցին ու ժողովուրդը եւ մենք վստահ ենք, որ ինք ոչ մէկուն կ'արտօնէ անոր պարիսպէն ներս մտնել:

Մենք վստահ ենք հայ ժողովուրդին շատ թանկ արժած Նիկոլ կոչուող չարաբաստիկ երեւոյթը՝ այս պատմական թիւրիմացութիւնը, շուտով պիտի նետուի պատմութեան աղբանոցը, իր ետին ցաւօք ձգելով դժուար բուժելի վէրքեր:

Սակայն «Եկեղեցին Զայկական» պիտի մնայ ամուր շնորհիւ իր քաջ սպասաւորներուն: ԶԱՐՏՈՆԻ-ի առաջին խմբագրապետին իսկ խօսքերով՝ անոր սկիհին մէջ պիտի շարունակէ իջնել Ինքը՝ Աստուած, որուն առջեւ մեր ազգը ամբողջ, պիտի միշտ հաղորդուի իր անցեալին հաց ու գինիովը կենսառողջ:

ՍԵԻՎԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Լիբանանեան Լուրեր

Լիբանան Աւելի Եւս Կ'ընկղմի Քաղաքական Եւ Տնտեսական Ճգնաժամի Անել Ծափիճին Մէջ

Կառավարութեան կազմութեան վերջին յոյսերն ալ ի դերել ելլելէ ետք, ամէն բան ցոյց կու տայ, որ Լիբանան արագ կերպով կ'ընկղմի անել ճափիճի մէջ, որուն որպէս հետեւանք շուտով կրնայ ամբողջական բլուզում ապրիլ: Այս մասը աւելի եւս շեշտուեցաւ երէկ երբ խորհրդարանի Նախագահ Նապիի Պըրրիի Նախաձեռնութիւնն ալ ձախողեցաւ մինչ մէկ ամերիկեան տոլարին գինը աննախընթացօրէն հասաւ 16000 լիբ. ոսկիի սահմանները, աւելի քան տասնապատիկ արժեգրկումով մը նուազ քան երկու տարուայ ընթացքին:

Այսօր աշխատաւորական սենտիքաներու հրաւերով գործադուլ յայտարարուած է, որուն պիտի մասնակցի դրամատնային համակարգը:

Զայկական Լուրեր

Ալիէի Եւ Երտողանի Շուշի Կատարած Այցը Մարդատեացութեան Արտայայտութիւն Է. ԶԶ ԱԳՆ

Արցախի ԱԳՆ-ն յայտարարութիւն տարածած է Թուրքիոյ Նախագահի՝ Շուշի կատարած այցի կապակցութեամբ:

Յայտարարութեան մէջ ըսուած է.

«Ազրայէճանի Նախագահ Իլիւհա Ալիէի ու Նրա ընտանիքի ուղեկցութեամբ Թուրքիայի Նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Երտողանի եւ Նրա ընտանիքի անդամների այցը

Արցախի պատմական մայրաքաղաք Շուշի, որը Թուրքիայի եւ Ազրայէճանի կողմից աւերուել է 1920 եւ 2020 թուականներին, միջազգային իրաւունքի կոպտագոյն խախտման, մարդատեացութեան, ցեղասպան ու ահաբեկչական քաղաքականութեան վառ դրսեւորում է:

Արցախի Զանրապետութեան արտաքին գործերի Նախարարութիւնը խստօրէն դատապարտում է նման այցերը Արցախի բռնագրաւուած տարածքներ՝ դրանք դիտարկելով որպէս սադրանք, ծաւալապաշտական եւ ծայրայեղական ծրագրերի շարունակման յայտ:

Միջազգային հանրութիւնը պէտք է դատապարտի Թուրքիայի սադրիչ գործողութիւնները, քանի որ նման այցելութիւնները, դրանց ընթացքում Անգարայի եւ Պաքուի կողմից հնչեցուած գաղափարները, յայտարարութիւնները, ձեռք բերուած պայմանաւորութիւնները եւ միջնադարեան նուաճողական քաղաքականութեան փառաբանումը լուրջ սպառնալիք են միջազգային եւ տարածաշրջանային անվտանգութեան համար, մարտահրաւեր՝ ողջ քաղաքակիրթ մարդկութեանը, հարուած՝ բոլոր այն կազմակերպութիւնների եւ կառոյցների հեղինակութեանը, որոնց անդամակցում է Թուրքիան»:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«Վատիկան Կ'երթանք Լիբանանի Ողջ Ժողովուրդին Դիմագրաւած Դժուարութիւնները Պարզելու Եւ Նոր Կառավարութեան Կազմութեան Հրամայականը Շեշտելու»

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

L'Orient-Le Jour

10 juin 2021

« Nous nous rendrons au Vatican comme Églises du Liban et comme Liban. Il n'y a pas de lignes de démarcation entre Libanais », déclare Aram Ier.

Նկատի ունենալով, որ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետը նախաձեռնողն է Յուլիս

1-ին Վատիկանի մէջ Լիբանանի քրիստոնէայ հոգեւոր պետերուն Նորին Սրբութիւն Ֆրանսիս Պապին հետ տեղի ունենալիք հանդիպումին, արդարեւ, անցնող օրերու ընթացքին Վեհափառ Հայրապետին այցելեցին, ինչպէս նաեւ հեռաձայնով կապեր հաստատեցին Լիբանանի քաղաքական, կրօնական ու ակա-

դեմական դէմքեր, Վատիկանի մօտ Լիբանանի դեսպանը, քաղաքացիական հասարակութեան ներկայացուցիչներ եւ մամուլի օրկաններ: Անոնք ուզեցին իմանալ Վատիկանի հանդիպումին գծով Վեհափառ Հայրապետին պատկերացումները:

Շար. Էջ 08

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Տիգրան Պետրոսեան

Տիգրան Վարդանի Պետրոսեան (17 Յունիս 1929, Թիֆլիս, Խորհրդային Ընկերվարական Հանրապետութիւններու Միութիւն - 13 Օգոստոս 1984, Մոսկուա, Խորհրդային Ընկերվարական Հանրապետութիւններու Միութիւն), սովետական հայ ճատրակի մեծ վարպետ, 1963-1969 ճատրակի համաշխարհային ախոյեան: Ան «Տիգրան Երկաթ» կոչուած է՝ իր պաշտպանական խաղի գրեթէ անխորտակելի բնոյթին համար, ուր ապահովութիւնը գերակայ նշանակութիւն ունէր:

Պետրոսեան չորս անգամ Խորհրդային Միութեան ախոյեան եղած է (1959, 1961, 1969 եւ 1975), իսկ ութ առիթներով՝ ճատրակի ախոյեանութեան թեկնածու (1953, 1956, 1959, 1962, 1971, 1974, 1977 եւ 1980 թուականներուն): Ան աշխարհի ախոյեանութիւնը կը շահի 1963-ին (ընդդէմ Միխայիլ Պոթլինսկիի): 1966-ին իր տիտղոսը Պորիս Սփաքիի դէմ յաջողութեամբ պաշտպանելէ ետք, 1969-ին ան պարտութեան կը մատնուի Նոյն հակառակորդին կողմէ: 1971-1980 թուականներուն կը շարունակէ աշխարհի ախոյեանութեան պայքարը մղել: ԽՍՀՄ հաւաքականի կազմին մէջ 9 անգամ կը յաղթէ ճատրակի ողիմպիականին:

Պետրոսեանի երեսնամեայ ներկայութիւնը համաշխարհային բեմահարթակին վրայ եւ իր ախոյեանութեան տարիները մեծ դեր կ'ունենան ճատրակի ժողովրդականութիւնը տարածելու ու ամրապնդելու գործին մէջ: Ըստ 2004-ին հրատարակուած գիրքի մը հեղինակներուն, ան ճանչցուած է իբրեւ ամենադժուար յաղթող ճատրակորդը՝ ճատրակի պատմութեան մէջ:

Երեւանեան Նախընտրական Հանդիպումներ

«Չարթօնք» Կուսակցութեան Գաղափարախօսութիւնն ու Դաւանանքը Շատ Լաւն Եւ, Քաղաքական Դաշտում Անկայութիւնը Կարող Է Շատ Դրական Պտուղներ Տալ.

Տեղի Ունեցաւ Ընկ. Սեւակ Յակոբեանի Հանդիպումը «Չարթօնք» Ազգային-Քրիստոնէական Կուսակցութեան Անդամների Հետ

«Չարթօնք» Ազգային-քրիստոնէական կուսակցութեան հիմնադիր անդամ Վահագն Չախալեանի հրաւերով կուսակցութեան երեւանի գլխաւոր շտաբում տեղի ունեցաւ Լիբանանի «Չարթօնք» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիր ընկ. Սեւակ Յակոբեանի ու կուսակցութեան գործիչների եւ անդամների հանդիպում-քննարկումը, որի ժամանակ ամփոփուեց քարոզարշաւի մէկ շաբաթը: Հանդիպմանը ներկայ էր նաեւ կուսակցութեան նախագահ՝ Հայաստանի Փաստաբանների Պալատի նախագահ Արա Չոհրապետանը:

միւս կուսակցութիւնների գաղափարախօսութիւնից:

Հանդիպման ժամանակ Սեւակ Յակոբեանը, որպէս իրադարձութիւնների անմիջական մասնակցութիւն չունեցող անձ, իր առարկայական դիտարկումները տուեց ու խորհուրդները կիսուեց ներկաներին: Յակոբեանը, նախ շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներին ընտրարշաւի ծանր օրուայ աւարտից յետոյ այս հանդիպմանը ներկայ լինելու համար, ապա նշեց՝ քաղաքական այս բարդ իրավիճակում իրենց արածը իսկական խիզախութիւն է:

«Ձեր արածը նաեւ մեծ փորձառութիւն է ապագայի համար: Անգամ, եթէ բախտ չվիճակուի յայտնուել խորհրդարանում, յուսահատուել պէտք չէ: Նման փորձառութիւն, նման կուսակցութիւն պէտք է լինի Հայաստանի քաղաքական դաշտում: Պէտք է առաջ գնալ: Դուք երիտասարդ էք, իսկ քաղաքականութիւնը երկարաշունչ է: Այն, ինչ ես տեսնում եմ ձեր մէջ, այն ինչ

դուք անում եք հոյակապ բան է», - ասաց Յակոբեանը:

Անդրադառնալով քաղաքական իրավիճակին ու 2018 թուականին Հայաստանում տեղի ունեցած դէպքերին, բանախօսը նշեց՝ իր ներկայացուցած օրաթերթը ու անոր հովանի կազմակերպութեան Լիբանանեան կառոյցը, առաջին իսկ րոպէից վստահ էին, որ լաւ բանով չի աւարտուելու դա եւ այդ փոփոխութեան շարժումը Հայաստանը ոչ մի լաւ տեղ չի տանելու: Այս մասին լաւապէս կը վկայեն թերթին վերջին երեք տարուան առաջնորդող յօդուածներն ու որդեգրած ուղեգիծը:

«Դժբախտաբար այդպէս էլ եղաւ ու սա շատ ծանր նստեց Հայաստանի վրայ: Յունիսի 20-ը կարծում եմ հնարաւորութիւն է այս պատմական թերիմացութիւնը շտկելու համար», - իր նախաբանի խօսքում ասաց Լիբանանի հայկական «Չարթօնք» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիրը:

Շար. Էջ 08

Յունիսի 7-ից մեկնարկել է Նախընտրական քարոզարշաւը, որին աշխոյժ կերպով մասնակցում է նաեւ Նորաստեղծ «Չարթօնք» կուսակցութիւնը: Կուսակցութիւնը քարոզարշաւի մեկնարկը տուել էր Երեւանի Սուրբ Աննա եկեղեցուց, որը յատուկ խորհրդանշական քայլ էր: Կուսակցութեան գաղափարախօսութիւնը, ընտրուած 4 սրբութիւն համարուող խորհրդանիշերը՝ Ընտանիք, Եկեղեցի Բանակ, Պետականութիւն, խոստումնաւից եւ ու տարբերում եւ

«Զարթոնք» Հայրենիքի ՄԵԶ – 64 -

Հայի Տեսակը Փոխել Պետք ԶԵ, ՊԵՏՔ Ե Օգտագործել Հայի Տեսակի Լաւ Կողմերը. «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ» Նոր Որակի Հայաստան Կստեղծի

ՔՐԻՍԹԻՆԱ ԱՂԱՆԱՐԵԱՆ

«Զարթոնք»-ի Երեւանի Աշխատակից

«ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ» հանրային նախաձեռնությունն է՝ մեկնարկած հայերի եւ ամբողջ աշխարհից Հայաստանի բարեկամների կողմից, որի նպատակն է ստեղծել Հայաստանի եւ հայ ազգի կայուն զարգացման շուրջ համընդհանուր գիտակցություն եւ փոխըմբռնում: Նախաձեռնության նպատակն է ստեղծել Հայաստանի եւ հայու-

թեան կայուն զարգացման շուրջ համընդհանուր փոխըմբռնում: Այն նախաձեռնել են Ռիչարդ Ագարնիան (Ֆրանսիա), Արթուր Ալավերդեանը (Հայաստան), Նուպար Աֆեյեանը (ԱՄՆ) եւ Ռուբեն Վարդանեանը (Ռուսաստան): Նախաձեռնությունը սահմանել է 15 նպատակ, որի իրագործմանը կարող է միանալ ցանկացած ոք: Այս պահին նախաձեռնությունը միացել է մօտ 16 հազար մարդ՝ աշխարհի տարբեր երկրներից:

«Զարթոնք» օրաթերթը «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ»-ի մասին աւելի մանրամասն գրուցել է նախաձեռնության համանախաձեռնող Արթուր Ալավերդեանի հետ:

- Պարոն Ալավերդեան, շնորհակալ եմ հարցազրույցի համար: Խօսենք ապագայի Հայաստանի մասին, որի իրականացման ճանապարհին դուք եւս ունեք ձեր ներդրումը: Ինչպե՞ս առաջացաւ «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ» նախաձեռնությունը ստեղծելու գաղափարը:

- Շնորհակալություն այս հնարաւորութեան համար: Գիտեք, մենք՝ նախաձեռնողներս երկար ժամանակ է Հայաստանում զբաղւում ենք տարբեր ծրագրերի իրականացմամբ: Ես ուժանիւթի ոլորտում, արեւային ուժանիւթի, գիտութեան եւ այլն: 2011 թուականից ես Հայաստանում տարբեր ծրագրեր եմ իրականացնում: Ռուբեն Վարդանեանը՝ 20 տարուայ ընթացքում 700 ծրագիր է իրականացրել: Նախաձեռնութեան միւս անդամները եւս տարատեսակ ծրագրեր են իրականացնում: Եւ եկաւ մի պահ, որ հասկացանք՝ աւելի լայնածաւալ մօտեցում է հարկաւոր: Զննարկումները երկար ժամանակ ընթանում էին եւ նախորդ տարի որոշուեց ստեղծել այս հարթակը, ունենալ երկարատեւ ծրագիր, որի շուրջ կը համախմբուեն մարդիկ աշխարհի տարբեր երկրներից: Այսինքն՝ խնդիր կար աւելի երկարատեւ ծրագրային մօտեցում ցուցաբերելու, որի հանգրուանը եղաւ «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ»:

- «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ» իր առջեւ դրել է 15 նպատակ՝ Հայաստանն աւելի լաւ դարձնելու: Ի՞նչ ճանապարհով էք դա իրականացնելու: 44-օրեայ պատերազմը ինչպե՞ս է ազդել ձեր այս նախաձեռնութեան ստեղծման վրայ: Արդեօք պատերազմից յետոյ աւելի ակնառու չեղա՞ն այն խնդիրները, որոնք ծառացած են Հայաստանի առջեւ:

- Կարող եմ ասել, որ 44-օրեայ պատերազմը աւելի արագացրեց գործընթացը ու աւելի կարեւոր դարձրեց այն ծրագրերի իրականացումը, ինչը մենք մտածում էինք: Պատերազմը, ընթացքը եւ արդիւնքը աւելի ակնառու դարձրեց մեր թերութիւնները, բաց կողմերը ու սրեց առկայ խնդիրները: Այսինքն՝ աւելի տեսանելի դարձան այն խութերը, որոնց մասին մենք խօսում էինք դեռեւս պատերազմից առաջ: Կարելի է ասել պատերազմը, ինչ-որ առումով խթան դարձաւ եւ ցոյց տուեց, թէ ինչպե՞ս պէտք է առաջ շարժուել:

- Այսօր Հայաստանն ի՞նչ ներուժ ունի, որը կարելի է օգտագործել նոր մոդելի Հայաստան կառուցելու համար: Գաղտնիք չէ, որ պատերազմից յետոյ Հայաստանում հասարակութեան շրջանում կա հիասթափութիւն, ընկճուածութիւն: Ըստ տարբեր ընկերաբանական հարցումների, Հայաստանը քել ցանկացողների թիւը բաւական մեծ է: Դա կապուած է երկրում անորոշութիւնից, ապագայ չտեսնելուց: Ինչպե՞ս է «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ» մարդկանց երկրում ապրելու եւ արարելու, ազգային ինքնութիւնը պահպանելու հիմք տալու: Ինչպե՞ս պէտք է յաղթահարել այս բոլոր բարդոյթներն ու շարժուել առաջ, ստեղծել նոր Հայաստան,

ինչի նպատակը դուք ունեք:

- Առաջին հերթին այդ հիասթափութիւնը յաղթահարելու միջոցներից մէկն այն է, որ մարդը յոյս տեսնի, ճանապարհ տեսնի այս վիճակից դուրս գալու համար: Իհարկէ, ճիշտ էք, որ մարդիկ հիասթափութիւն են ապրել, բայց, որպէս կանոն, ուժեղ մարդիկ այդ վիճակը յաղթահարում են հետեւեալ ձեւով՝ իրենք էլ աւելի են իրենց ուժերը հաւաքում, սթափում, սկսում աւելի իրատեսական լինել ու դժուարութիւնները քայլ առ քայլ յաղթահարել: Յուսով եմ՝ մեր նախաձեռնութիւնը ինչ-որ կերպ այդ հարցում կ'օգնի: Հասարակութիւնը որպէս կենդանի օրկանիզմ, ցանկացած ծանր արհաւիրքից յետոյ մի քանի փուլ է անցնում: Սկզբում ընկճախտն է, այնուհետեւ սկսում է պայքար դրա դէմ ու ինչ-որ պահի գտնում ես բիւրեղներ, որից կարելի է կառնել ու ամեն ինչ ուղղել: Հիմա յուսով ենք մեր նախաձեռնութիւնը կարող է դառնալ այդ բիւրեղը:

- «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ» Հայաստանի զարգացման մասին է՝ տնտեսական, սոցիալական: Ու՞ր է այստեղ հայ մարդու զարգացումը, գիւղացի մարդու զարգացումը, մտային յեղափոխութիւնը: Ցանկացած երկրի զարգացում գործնական քայլեր է պահանջում, որի մէջ բանալի ազդակը մարդն է, երկրի բնակիչն է: Տուեալ դէպքում հայ մարդը: ԶԵ որ անկարելի է երկիր զարգացնել, երբ քաղաքացին կամ գիւղացին ունի կարծրատիպեր, սնահաւատութիւն, բաւարար կրթուած չէ, իր ապագան կապում է այլ երկրների հետ, կարծում է, որ օրինակ Փոլիսը պէտք է գայ ու փրկի իրեն, չափազանց ինքնավստահ, դժուարութիւնների առաջ փախչում է, 2 մլն վարչապետեր ու նախարարներ ունի եւ այլն: Ապագայ հայկականի գործնական քայլերը որոնք են այս առումով:

- Տեսէք, այստեղ պէտք է խօսել երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ մօտեցումների մասին: Երկարաժամկետ մօտեցումն այն է, ինչ գրուած է մեր 15 նպատակներից մէկում՝ կրթութիւնը պէտք է դառնայ մեր աստուածը: Կրթութիւնը պէտք է դառնայ մեր գերակայութիւնը: Մենք դա հասկանում ենք ու արդեն սկսել ենք գնալ այդ ճանապարհով: Իսկ կարճաժամկետ խնդիրներն այն է, որ մենք պէտք է նախաձեռնութիւնում ներգրաւենք մասնագիտական խմբերի՝ տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար: Մեզ պէտք է աշխատանքը շարունակել մասնագիտական շահագրգիռ խմբերի հետ, որպէսզի կարողանանք շահող դուրս գալ:

Ժամանակակից պետութիւնները ու մեծ ընկերութիւնները օգտագործում են լայնածաւալ ներգրաւման բաց համակարգեր, որպէսզի կարողանան ճիշտ լուծումներ տալ խնդիրներին: Հիմա նոյն՝ ցանցային մօտեցումը մեզ մօտ է առկայ, որ կարողանանք մասնագիտական խմբեր ձեւաւորել ու բոլոր հարցերի շուրջ ճիշտ ու արհեստավարժ լուծումներ գտնել:

- Հայաստանում հիմնականում ո՞ր ոլորտներն են, որ ունեն շատ լուրջ աղբիւրներ՝ չիրացուած աղբիւրներ, զարգացնելու՝ կրթութիւն, գիտութիւն, մշակոյթ, տեղեկատուական արհեստագիտութիւն եւ այլն: Վերջինը կարծես վերջին մի քանի տարիներին զարգանում է Հայաստանում:

- Ես կարծում եմ, որ կրթութիւնն ու գիտութիւնը պէտք է դառնան կեդրոնական միջուկ մնացած բոլոր ոլորտների զարգացման համար: Այսօրուայ տնտեսութիւնը հնարաւոր չէ կառուցել ու պատկերացնել առանց գիտութեան մէջ լուրջ ներդրումների, ժամանակակից արհեստագիտութեան: Այդ կորիզը ազդելու է մնացած բոլոր ոլորտների վրայ՝ գիւղատնտեսութեան, կրթութեան, զբօսաշրջութեան եւ այլն: Մեզ հարկաւոր է նոր ճարտարարուեստագիտութիւն՝ հիմնուած նորագոյն արհեստագիտութեան հիման վրայ, որոնք ապագայում մեծ շուկաներ կ'ունենան: Մենք պէտք է արագ աճող շուկաներում կարողանանք նոր ճարտարարուեստ ձեւաւորենք ու միջազգային շուկայի հետ աճենք: Մենք պէտք է կիրառենք, մշակենք ու ստեղծենք այնպիսի արհեստագիտական ճիւղեր, որոնք կազդեն բոլոր ոլորտների վրայ ու նոր պատկեր կը ձեւաւորեն երկրում:

- Կը նշէ՞ք երեք խնդիր, որը այս նպատակներին հասնելու, նոր որակի Հայաստան կառուցելու ճանապարհին կարող է խանգարել:

- Առաջինն այն է, որ մենք պէտք է պայմանաւորուենք, թէ ինչ Հայաստան ենք ապագայում ուզում: Մենք պէտք է մէկ կարծիք ունենանք ու մէկ ճանապարհ եւ բոլորս այդ ճանապարհով գնանք: Կարելորդ ու ամենադժուարը դրա շուրջ պայմանաւորուելն է:

Շար. Էջ 07

Մշակութային Արձագանգ

«Կեանքը եւ Վեպի Ընդգրկումները» Խորագրով Միջազգային Գիտաժողով

Խաչատուր Աբովեանի անունի Հայկական Պետական մանկավարժական համալսարանի բանասիրական բաժանմունքի, Վաչե Պարտիզոնու անունի հայ Նոր եւ Նորագոյն գրականության ամպիոնի եւ «Սփիւռք» գիտաուսումնական կենտրոնի կազմակերպությամբ, Մայիսի 27-ին կայացաւ «Կեանքը եւ Վեպի Ընդգրկումները. ազդեցութիւններ եւ զարգացման ուղեւիշներ» խորագրով միջազգային գիտաժողով: Գիտաժողովի կազմակերպիչ փրոֆ. Սուրեն Դանիելեանը նշեց, որ այն բացառիկ է թէ՛ նիւթի բազմաբովանդակութեան առումով, թէ՛ իր աշխարհագրական ընդգրկումներով՝ Հայաստան, Արցախ, Ամերիկա, Թուրքիա, Լիբանան, Ուկրաինա, Փորթուկալ: Ան հպարտութեամբ ընդգծեց, որ Մանկավարժական համալսարանին եւ անոր ղեկավարութեան՝ յանձնիս տնօրէն, փրոֆ. Ռուբէն Միրզախանեանի, յաջողած է այս դժուար ժամանակաշրջանին մէկտեղել առաջատար գրականագետներն ու գրականութեան տեսաբանները, որոնց զեկուցումները պիտի տպագրուեն առանձին ժողովածուով: Մասնակիցները, նախ, մէկ վայրկեան լռութեամբ յարգանքի տուրք մատուցեցին Արցախեան երկրորդ պատերազմին զոհուած երիտասարդ տղոց:

Ապա Սուրբ Էջմիածինէն Նաթան արք. Յովհաննիսեան փոխանցեց Գարեգին Բ. կաթողիկոսի ողջոյնները: Սրբազանը կարճ ակնարկ կատարեց Վեպի զարգացումներուն, ապա նշեց, որ Վեպը մեր կեանքի արտացոլանքը պէտք է ըլլայ: Գիտաժողովին բացման խօսքով հանդէս եկաւ ՀՊՄՀ ուսումնագիտական գծով տնօրէնի տեղակալ, փրոֆ. Սրբուհի Գեորգեան: Ան նկատեց, որ այսօր կ'ապրինք շատ իւրայատուկ եւ բարդ ժամանակահատուածի մը մէջ. տարբեր մշակոյթներու, հասկացութիւններու խաչմերուկին վրայ

յայտնուելով՝ կը փորձենք գտնել «մեր ժամանակի հերոսը»: Իւրաքանչիւրիս համար այսօր հերոսներ են Արցախեան պատերազմին մասնակցած տղաները՝ վկայ համալսարանի բակին մէջ մէկ օր առաջ տեղադրուած յիշատակի եւ խոնարհումի յուշարձանը:

Ներկաները ողջունեց Հայաստանի ԳԱԱ հայագիտութեան բաժանմունքի ակադէմիկոս քարտուղար Եւրի Սուվարեան, որ առանձնացուց Վեպին վերաբերող կարեւոր յատկանիշները: Ան նկատեց, որ Վեպը կ'արտացոլէ ժողովուրդներու գեղարուեստական մտածողութեան մակարդակը, եւ այս առումով պատահական չէ հայ իրականութեան մէջ պատմավեպերու նկատմամբ առանձնայատուկ վերաբերմունքը: «Կարդալ ինչ որ երբեք չէ գրուած (Վալթեր Բենիամին եւ Յակոբ Օշական)» զեկոյցով լիագումար նիստին խօսեցաւ յայտնի փիլիսոփայ, գրականագետ, թարգմանիչ Մարք Նշանեան (Լիզպոն), որ իր կեանքի քառասուն տարիները նուիրաբերած է գրող Յակոբ Օշականի ստեղծագործական բարդ համակարգը վերծանելուն: Ան ուշագրաւ զուգահեռներ անցուց գերմանացի հրէայ փիլիսոփայ Բենիամինի եւ Օշականի ստեղծագործական վաւերական գործօններուն միջեւ:

«Վեպի ժանրի թարմացման ուղիով» զեկուցումով ԵՊՀ-ի գրականութեան տեսութեան լաւագոյն գիտակներէն փրոֆ. Ժենիա Քալանթարեան ծանրացաւ ժամանակակից հայ վիպասանութեան Նորագոյն դեմքերու յատկանշական կողմերուն վրայ: Իր թարգմանչական գործունէութեան, հայ գրականութեան ընկալումներուն մասին արտայայտուեցաւ հայ ժողովուրդի բարեկամ, Հայաստանի մէջ Ուքրաինոյ երկարամեայ դեսպան Օլեքսանտր Պոժգոն («Հայ արձակը ձեւերու եւ գաղափարներու խաչմերուկին վրայ. թարգմանիչի տեսանկիւն»):

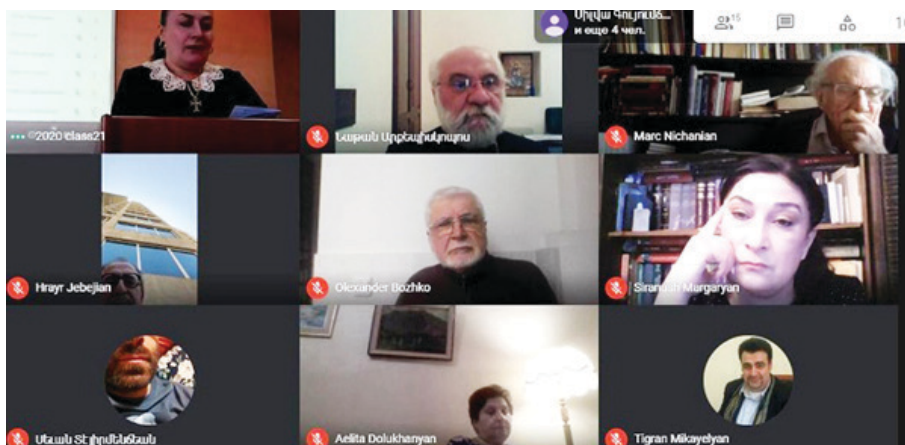

Երկու հանճարեղ գրողներու՝ Ֆ. Տոստոյեւսկիի եւ Յ. Օշականի ստեղծագործական ընդհանրութիւններու, գրական ազդեցութիւններու շուրջ» նիւթով նիստը եզրափակեց Սուրեն Դանիելեան («Տոստոյեւսկի եւ Օշական. աղբյուրներ»): Ապա, լսարանային եւ առցանց, գիտաժողովը շարունակեց իր աշխատանքը երկու մասնախումբերով՝ «Հայ վիպագրութեան սահմաններուն մէջ» եւ «Գրապատմական եւ տեսաբանական զուգահեռներու մէջ», որոնց մէջ քննուեցան Վեպի ծագման ու զարգացման, կեանքի եւ Վեպի յարաբերակցութեան շուրջ հարցեր: Զեկուցումներ կարդացին Հայաստանի ԳԱԱ թղթակից անդամ, փրոֆ. Ալիտա Դոյուխանեանը («Վերջ Հայաստանի» իբրեւ առաջին Վեպ հայ իրականութեան մէջ), փրոֆեսորներ Ալպերթ Մակարեանը («Արտադիպաշարային տարրերը Յ. Պարոնեանի «Մեծապատիւ Մուրացկանները» վիպակին մէջ»), Ռուզան Թադէոսեանը («Դեպի հայ ընթերցող. Լեւ Պոլսթոյի «Աննա Կարենինա» Վեպի ճանապարհը»), Մարթին Գիլաւեանը («Պատմութեան հայեցակարգը քրոնոտոպի ընկալման կարելոր միջոց»), Ազատ Եղիազարեանը («Հայ Նորագոյն գրականութեան երկու մեծ Վեպերը. Ե. Չարենցի «Երկիր Նաիրի» եւ Գ. Մահարիի «Այրուող Այգեստանները»»), դոցենտներ Աշխէն Ջրբաշեանը («Կեանքի արտացոլման ձեւերի եղափոխութիւնը վիպական կառոյցներում»), Աշոտ Գալստեանը («Հայրապատումի մոդելը խորհրդահայ ինքնակենսագրական Վեպում»), Նայիրա Խաչատրեանը («Դիանա Համբարձումեանի «Կանաչ

Մարգագետնի Հմայքը» Վեպի պարունակներում»), Արմենուհի Մուրադեանը («Ստ. Ալաջաշեանի Վեպերն իբրեւ փաստագրական վկայութիւն»), Դաւիթ Մոսիսեանը («Վեպի աւարտ. պատումի եւ կեանքի սահմանին»), Քնարիկ Աբրահամեանը («Նամակն իբրեւ հայ Վեպի ժանրակազմիչ տարր (ազդեցութիւններ)»), Սեւան Տէյիրմենճեանը («Չոհն ու վկան՝ Չաւէն Պիպեռեանի «Լկրտածը» Վեպում»), Նոնա Դաւթեանը («Վերլուծել սփիւռքահայ Վեպում»), Վարդան Մատթէոսեանը («Կոստան Չարեան, Լորընս Դարբել եւ տարագրութեան դրախտավայրը»), Աննա Սարգսեանը («Չապէլ Եսայեան. վիպական մտածողութեան հարցեր»), Նելլի Թադէոսեանը («Ինքնակենսագրական ժանրի դրսեւորումը Վ. Շուշանեանի արձակում»):

Գիտաժողովի աշխատանքներն ամփոփելով՝ Ս. Դանիելեան ընդգծեց յատկապէս նիւթերուն բովանդակային կողմը: Վեպը հայ գրականութեան ամենէն դժուար տեղամասն է: Եւ տարբեր պատուհաններու առկայութիւնը խիստ կարեւոր է: Միաժամանակ գնահատուեցաւ ժանրի թռիչքը 20-րդ դարուն: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց մասնակիցներուն, կազմակերպիչներուն եւ ունկնդիր ուսանողութեան, բոլոր անոնց, «որոնք ամբողջացուցին մեր պատկերացումները Վեպի մասին, ընկալումներու նոր պատուհաններ բացին, իսկ ասիկա ամենամեծ նուաճումն է: Պահենք մեր մտածողութեան ինքնութիւնը. հայ Վեպի զարգացման ուղեւիշը թերեւս նոյնինքն այս է»:

(Քաղուած «Սփիւռք» կեդրոնի թղթակցութենէն)

Առողջապահական

Քորոնա ժահրի Նոր Շտամները Վտանգաւոր՝ Փոքրիկներու Համար. Հետազոտութիւն

Քորոնա ժահրի Նոր շտամները վտանգաւոր են ոչ միայն մեծերու, այլ նաեւ՝ փոքրիկներու համար: Լոս Անճելէսի մանկական հիւանդանոցի հետազոտողները SARS-CoV-2-ով վարակման աւելի քան 2000 պարագայի «ճենոմային անալիզ» կատարած են մանկաբուժական հիւանդներու ծիրին մէջ՝ պարզելու համար, թէ որքանով փոքրիկները ընկալելու ունակ են «փաթեթէն»-ի Նոր տարբերակի հանդէպ: Հետազոտութեան արդիւնքները տակաւին փորձագիտական գնահատում չեն ստացած եւ հրապարակուած են Նախնական հետազոտութիւններու medrxiv կայքին վրայ:

Բացայայտուած 560 «միւթէշըն»-ներու 75 առ հարիւրը յայտնաբերուած է 12-էն վար տարիքի փոքրիկներու մօտ, այդ շարքին՝ «բրիտանական» B.1.1.7 շտամով վարակման 33 պարագայ, իսկ 119 փոքրիկ վարակուած է B.1.427/B.1.429

տարբերակով, որ առաջին անգամ յայտնաբերուած էր Քալիֆորնիոյ մէջ, յայտնաւորուած է Medportal.ru-ն: Հետազոտութեան հեղինակներուն խօսքով՝ մանուկներու օրկանիզմը պահեստարան է ժահրի Նոր շտամներու համար, եւ անհրաժեշտ է յաճախ «ճենոմային» վերահսկողութիւն՝ հիւանդներու այդ խումբին համար, յատկապէս նկատի ունենալով, որ անոնք վերջին պատուաստող անձերը պիտի ըլլան քորոնա ժահրին դէմ:

Իրենց աշխատանքին մէջ, գիտնականները չեն գնահատած ախտանշաններու ծանրութիւնը եւ բարդութիւնները կարելիութիւնը քորոնա ժահրի Նոր տեսակներու վարակման պարագային, բայց Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մասնագէտները աւելի կանուխ տեղեկացուցած էին, որ B.1.1.7 շտամը մեծ վտանգ կը ներկայացնէ փոքրիկներու համար:

Ի՞նչ Կարելի ԶԵ Ընել Արեւու Այրուածքի Պարագային

Ամրան արեւու այրուածք ունենալու վտանգը քանի մը անգամ աւելի կ'ըլլայ: Արեւու այրուածքը կարելի է նշմարել այն ախտանշաններով, որ յայտնի են մարդոց մեծամասնութեան՝ թեթեւ այրուածքի պարագային, այդ մորթի կարմրութիւն է, իսկ երբեմն ալ յոգնածութեան եւ գլխապտոյտի զգացում: Աւելի զօրաւոր (2-րդ աստիճանի) այրուածքի պարագային, կրնան բշտիկներ յառաջանալ:

Ընդհանրապէս, արեւու թեթեւ այրուածքը, որու պարագային զօրաւոր գրգռուածութիւն եւ բշտիկներ չկան, կ'անցնի 3-5 օրուան ընթացքին, բայց աւելի լուրջ պարագաներու, վերականգնումի համար, 2 շաբաթ կը պահանջուի: Դիմադրողական համակարգը տկարացնող գործօնները, ներառեալ շաքարախտը, ճարպակալումը, ծխելը եւ արեան շրջանառութեան խախտումները, կրնան դանդաղեցնել ապաքինումը:

Յաճախ մարդիկ սխալ կը խնամեն այրած մորթը, ինչ որ կը դանդաղեցնէ ապաքինումի գործընթացը:

Ի՞նչ կարելի չէ ընել արեւու այրուածքի պարագային:

- Կարելի չէ մորթին կաթնեղէններ քսել: Հարցը այն է, որ կաթնաթթուները եւ խմորեղէն ուտելիքները կրնան անկանխա-

տեսելի քիմիական հակազդեցութիւններ ունենալ:

- Կարելի չէ մորթին արեւածաղիկի, «քոքոնաթ»-ի կամ որեւէ այլ բուսական իւղ քսել: Անիկա կը ստեղծէ խիտ թաղանթ, ինչ որ կը խանգարէ ջերմափոխանակութիւնը, որու պատճառով այրած մորթը չի պաղիր, այլ, ընդհակառակը, աւելի կը տաքնայ: Այս բոլորը կրնան խորացնել գրգռումը եւ յանգեցնել ուռուցքի:

- Մոռցէ՛ք թելով, հում բանջարեղէնով եւ պտուղներով թրջոցներու մասին, որովհետեւ այրուածքի պարագային, անոնք կրնան «Էլլըրճիք» հակազդեցութիւններ յառաջացնել:

- Չի յանձնարարուիր օգտագործել «սկրապներ» կամ այլ շերտազատող միջոցներ, որովհետեւ ատոնք կրնան աւելցնել գրգռումը: Ձգեցէ՛ք, որ ախտահարուած մորթը բնական ճամբով բուժուի:

- Չի յանձնարարուիր բշտիկները ծակել: Բշտիկները՝ միւսնէ ախտահարուած մասերուն ապաքինումը, կը պաշտպանեն վարակէն:

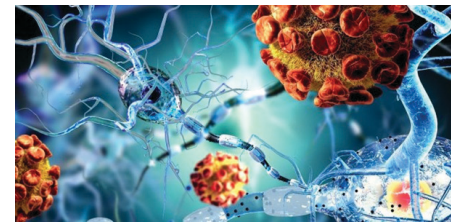
Մի՛ մոռնաք նաեւ, որ արեւու այրուածքը, Նոյնիսկ եթէ անիկա թեթեւ է, վնասակար է մորթին համար եւ կ'արագացնէ ծերացումի գործընթացը ու կրնայ յանգեցնել քաղցկեղի: Ուստի աշխատեցէ՛ք մորթը պաշտպանել արեւէն:

Ո՞ր Ուտելիքները Կրնան Վնասել Աղիքները

Ածխաջուրերու եւ ճարպերու օգտագործումը կրնան լրջօրէն վնասել աղեստամոքսային «թրաքթ»-ի դիմադրողական համակարգը, եւ փոփոխութիւնները կրնան անդառնալի բնոյթ կրել: Այս մասին յայտնած են Սենթ Լուիսի Ուաշինկթընի համալսարանի բժշկական դպրոցի եւ Զիլվէնտի դարմանատան գիտնականները:

«Cell Host & Microbe» ամսագիրին մէջ հրապարակուած ուսումնասիրութեան համաձայն՝ մեծ քանակութեամբ շաքարի եւ ճարպի օգտագործումը, ինչ որ առանձնայատուկ է արեւմտեան ապրելակերպին, կ'ախտահարէ «Փանեթ» բջիջները՝ բարակ աղիքի բջիջները, որ կը պաշտպանեն «պաքթիփա»-ներէն եւ կ'օգնեն վերահսկելու բորբոքային գործընթացները:

Գիտնականներ վերլուծած են 400 մարդու ժողովրդագրական եւ դարմանատնային տուեալներու ամբողջութիւնը եւ նկատած են, որ մարմնի զանգուածի բարձր «ինտէքս»-ը կապուած է «Փանեթ» բջիջներու աշխատանքի խանգարումին հետ՝ որքան բարձր է մարմնի զանգուածի «ինտէքս»-ը, այնքան վատ վիճակի մէջ են աղիքային բջիջները: Կշտանալու անկարողութեան պատճառով, «ճենեթիք»-օրէն ճարպակալումի հակում ունեցող մուկերու հետ փորձերը ցոյց տուած են, որ ճարպակալումը կապ չունի «Փանեթ» բջիջներու աշխատանքի խանգարումին հետ, սակայն

խանգարումներ նկատուած են վայրի կրծողներու մօտ, որոնց սննդականոնին մէջ ջերմութներու 40%-ը կազմած են շաքարը եւ ճարպը:

Մասնագէտներու կարծիքով՝ սննդականոնի եւ աղեստամոքսային «թրաքթ»-ի վիճակի միջնորդ կը հանդիսանայ «տեօքսիքոլիք թթուն»՝ երկրորդային լեղաթթու, որ աղիքային «պաքթիփա»-ներու կողմնակի արտադրութիւն է: Այս նիւթը կը զօրացնէ դիմադրողական երկու «մոլեքիլ»-ներու (ֆարնէզոլիտ X ռիսէփթըրներու եւ I տեսակի ինթերֆերոնի) գործունեութիւնը, որ կը ճնշէ «Փանեթ» բջիջներուն: Ուսումնասիրութեան ընթացքին, երբ մուկերուն սկսած են բնական ուտելիքներով կերակրել, անոնց բջիջները վերադարձած են «նորմ»-ին: Սակայն տակաւին յայտնի չէ, թէ կրնան արդեօք արեւմտեան սննդականոնին հետեւող մարդիկ սննդակարգը փոխելով բարելաւել իրենց աղիքներու առողջութիւնը: Հիւանդագին ճարպակալումը կը յառաջանայ վատառողջ ապրելակերպի՝ 20-30 տարուան ընթացքին, եւ այդ մէկը, ըստ գիտնականներու, կրնայ անդառնալիօրէն ազդել «Փանեթ» բջիջներուն վրայ:

Մտուկ Ստանալ՝ Չհրաժարելով Սիրած Ուտելիքներէն

Ինչպէ՛ս ճիշդ սնանիլ՝ չհրաժարելով սիրած կերակուրներէն եւ չի չարչարուիլ «քալորի»-ներ հաշուելով: Այս մասին յայտնած է բրիտանացի սննդաբան Բերի Մեյճըր:

Մասնագէտին խօսքով, սնունդը կարելի է բաժնել հինգ հիմնական խումբի. բարդ ածխաջուրեր, սպիտակուցներ, պտուղներ եւ բանջարեղէն, կաթնամթերք, ճարպեր եւ իւղ: Ձեր սնունդը բարելաւելու համար բաւարար է ամէն օր ուտել նշեալ հինգ խումբի ուտելիքները՝ այնքան, որքան կը պահանջուի:

Ըստ սննդաբանին, բարդ ածխաջուրերով հարուստ սնունդի մէկ բաժնի չափը որոշելը շատ պարզ է. ատոր ծաւալը պէտք է համեմատելի ըլլայ բռնուցքի չափի հետ: Նոյն կանոնը կը վերաբերի սպիտակուցներ-

րով հարուստ սնունդին: Աշխուժ ապրելակերպի պարագային, բաժինը կարելի է քիչ մը աւելցնել:

Բանջարեղէնի մէկ բաժինը քանի մը բուռ է կամ ափսէի մը մէկ երրորդը, իսկ մէկ բաժին պտուղի միջին բաժինը մօտաւորապէս 80 կրամ է: Ամէն օր, ըստ մասնագէտին, պէտք է ուտել հինգ բաժին պտուղ կամ բանջարեղէն, նախընտրելի է՝ տարբեր: Ան յայտնած է նաեւ, որ ճարպի կամ իւղի մէկ բաժինը ձեռքի բուռ մատի չափ է: Կաթնամթերքը կրնայ ներառուած չըլլալ իւրաքանչիւր ուտելիքի մէջ, բայց եւ այնպէս, օրական երկու-երեք բաժին պէտք է ուտել: Չափաբաժինը կախեալ է ուտելիքէն:

Պատիւ Արժանաւորին

Իրաքի Հանրապետութեան Լոս Անճելըսի Հիւպատոսարանին Մէջ Գնահատանքի Հիւրասիրութիւն Մը Ի Պատիւ Համբարձում Աղպաշեանին (Արաբերէնով գրուած հատորին առիթով)

ԽԱԶԻԿ ՃԱՆՈՅԵԱՆ

Երեքշաբթի, Մայիս 25-ին Լոս Անճելըսի մէջ գործող Իրաքի Հանրապետութեան ԱՄՆ Արեւմտեան Նահանգներու գլխաւոր հիւպատոսարանին մէջ տեղի ունեցաւ իր տեսակին մէջ եզակի գնահատանքի ձեռնարկ մը, գլխաւորութեամբ եւ ներկայութեամբ Իրաքի Հանրապետութեան Գլխաւոր Հիւպատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սինճարիին: Մարտ 2021 իրաքահայ ճարտարագէտ՝ Համբարձում Աղպաշեանի հեղինակութեամբ լոյս տեսաւ «Իրաքահայութեան Արդի Պատմութիւնը» խորագիրը կրող արաբերէն լեզուով գրուած, 420 էջոց շատ հետաքրքրական եւ բովանդակալից հատորը:

**Գլխաւոր Հիւպատոս՝ Դոկտ.
Սալուան Սինճարիի Համբարձում
Աղպաշեանի հետ**

Այդ հատորին բացման եւ սրտի խօսք մը գրած էր վսեմաշուք հիւպատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սինճարիին եւ օրհնութեան գիր մը դրկուած էր նաեւ իրաքահայ հոգեւորականներէն՝ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ համայն Ֆրանսայի թեմի Առաջնորդ՝ եւ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գերագոյն Խորհուրդի անդամ Գերշ. Տ. Վահան Արք. Յովհաննէսեանէն: Ձեռնարկը տեղի ունեցաւ Պեմբրոքի Հիւքի հիւպատոսարանին ջերմաշուք շէնքին մէջ, ներկայ էին հիւպատոսարանի կողմէ հրաւիրուած Լոս Անճելըսի մէջ գործող ծագումով իրաքցի միութիւններու ներկայացուցիչներ, հայ միութիւններէն ներկայ էին Իրաքահայերու Ընտանեկան Միութեան Գալիֆորնիոյ Հայ Երիտասարդաց Միութեան եւ Իրաքի ՀԲԸՄիութեան ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ հիւպատոսարանի աշխատակազմի անդամներ:

Փոխ հիւպատոս Պրն. Աքիտ Սուտանի բարի գալուստի շատ ջերմ ու սիրալիք խօսքով ողջունեց ներկաները: Սրտանց շնորհաւորեց մեր հայրենակից՝ ճարտարագէտ՝ Համբարձում Աղպաշեանը, որ նման հոյակապ հատորով մը ծանօթացուց Իրաքի պատուաբեր իր հայ համայնքը: Գլխաւոր խօսքը վերապահուած էր Պրն. Գլխաւոր Հիւպատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սինճարիին, որ մասնագիտութեամբ պատմաբան է եւ Իրաքի համալսարաններու մէջ պատմութեան դասախօս եղած էր: Ան գնահատանքի շատ գեղեցիկ խօսքերով արժեւորեց Համբարձում Աղպաշեանի այս հատորը, որ շատ գեղեցիկ ձեւով տուած է իրաքահայութեան ընդհանուր պատմութիւնը, ու մասնաւոր Հայոց Ցեղասպանութենէն ետք Իրաք ապաստան գտան եւ Իրաքի ժողովուրդին հետ սերտօրէն շաղուած հայութեան կեանքը: Պրն. Գլխաւոր Հիւպատոսը, յիշեց թէ Իրաքի ժողովուրդը լայնօրէն եւ սիրով իր սիրտը եւ տունը բացաւ գաղթական եւ Ցեղասպանութենէն ազատուած հայերուն, եւ ուրախ էր ըսելու, որ հայերը միշտ ալ երախտագիտութեամբ կը յիշեն ատրիկա: Նմանապէս Դոկտ. Սալուան Սինճարիին բարձր գնահատեց Իրաքի ժողովուրդին հայերուն բերած նպաստին համար: Հիւպատոսին այս խօսքերը խորապէս յուզեցին ներկայ եղողները մասնաւոր ներկայ իրաքահայերը: Վերջապէս խօսքը տրուեցաւ մեծարեալին՝ Համբարձում Աղպաշեանին: Ան շատ յուզուած էր, խորին շնորհակալութիւն յայտնեց Պրն. Գլխաւոր Հիւպատոսին՝ Դոկտ. Սալուան Սինճարիին, որ յօժարեցաւ գիրքին բացման խօսքը գրելու: «Այս հատորը ձեւով մը Իրաքի ազնիւ ժողովուրդին եւ իշխանութեան շնորհակալութիւն յայտնելու արարք մըն է, քանի որ ջարդէն ազատուած մեր ծնողներուն մէջ ըլլալով հայրս՝ Մինաս Աղպաշեան, այդ օրհնեալ երկրին եւ ժողովուրդին հետ ապրելով, կրցանք ողջ մնալ եւ մեր նպաստը բերել հայրենիքի Իրաքին, ժողովուրդին եւ համայն մարդկութեան,

Հիւպատոսարանի կազմը Համբարձում Աղպաշեանի հետ

ըսաւ Պրն. Աղպաշեան: Ապա Պրն. Գլխաւոր Հիւպատոս՝ Դոկտ. Սալուան Սինճարի գնահատագրով մը պարգեւատրեց «Իրաքահայերու Արդի Պատմութիւնը» գիրքի հեղինակը, շնորհակալութիւններով եւ յուսալով, որ նման հանդիպումներ յաճախ ստեղծուին հիւպատոսարանէն՝ «Ձեր տունէն ներս»: Ներկայ եղող հայ միութիւններու ներկայացուցիչները իրենց հերթին, իրենց յուշանուէրներով շնորհաւորեցին Պրն. Աղպաշեանին, որմէ ետք բոլոր ներկաները անցան շատ ճոխ հիւրասիրութեան սեղանին: Մօտաւորապէս ժամը 12:30-ին վերջացաւ այս գնահատանքի հիւրասիրութիւնը: Ջերմօրէն կը շնորհաւորեց մեր հայրենակիցը՝ Համբարձում Աղպաշեանին այս գնահատանքին առիթով, նորանոր հրատարակութիւններու մաղթանքներով:

Վահան Թէքէեան Միջնակարգ Վարժարան 2021 - 2022 Տարեշրջան

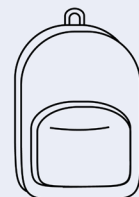
Հայեցի ու Ազգային Դաստիարակութիւն

Կրթական Գերազանցութիւն

E-Learning

Interactive Whiteboards

STEAM Classes

Կեանքի Հմտութիւններ

Ուսուցման Կեդրոններ (Learning Centers)

Արտադասարանային Ձեռնարկներ

Կրթաթոշակը Ձրի

(Ապաւինելով միութենական, ազգային եւ բարեսիրական կազմակերպութիւններու նիւթական նեցուկին)

Յանձնարարական մանրամասնութեան համար դիմել վարժարանի քարտուղարութեան ամէն օր կ.ա. ժամը 9:00էն 1:00:

www.vahantekeyan.com

info@vahantekeyan.com

01/260525 - 01/260574

«Զարթոնք» Հայրենիքի ՄԵԶ – 64 -

Հայի Տեսակը Փոխել Պետք ՉԷ...

Սկիզբը Էջ 03

Միևը՝ կարծում եմ շատ դժուար է Սփիւռքից դեպի Հայաստան ներգրավել, օրինակ, 100 հազար մեր հայրենակցի, որպեսզի այս նիզակակետը կարողանանք փոխել: Այսինքն՝ այստեղ բնակություն, խելացի ու գործունեայ բնակիչներ, նոր մտածելակերպ ու մշակույթ բերելու համար: Երրորդ խնդիրը իմ պատկերացմամբ այն է, որ մարդիկ սիրում են պարզ լուծումներ: Օրինակ՝ փրկիչ կանչներ հարցը լուծի: Բայց այս ամենը շատ բարդ հարցեր են ու տանջալից աշխատանք պահանջող:

- Դրա համար կարծում եմ հայ հասարակության հետ աշխատելու առումով ձեզ համար բարդ է լինելու:

-Այո, մենք պատրասներ չունենք այդ առումով: Դրա համար մեծ խնդիրը, որ կա մարդկանց գիտակցութիւնը փոխելն է, որը հեշտ չի լինելու: Պետք է ձեռնարկել այն պատրաստակամութիւնը, որ իրենք պետք է լուծեն այս դժուար աշխատանքին: Երբ մեկին ասում ես արի հեշտ գործ կայ, գալիս է, բայց երբ ասում ես բարդ է, դժիւր է, պետք է ատամները սեղմած աշխատել, այ դա դժուար է: Հայի տեսակը փոխել պետք չէ, պետք է օգտագործել հայի տեսակի լավ կողմերը:

- Հասկանալի է, որ այս նախաձեռնութիւնը քաղաքական նպատակներ չի հետապնդում, սակայն ինչ որ մի տեղ ընկերաբանականը քաղաքականի ու տնտեսականի հետ նոյն խաչմերուկում են յայտնուում: Օրինակ, ինչպե՞ս կարելի է երկիր զարգացնել առանց տարիների փտածութիւնը վերացնելու: Ի՞նչ տեսական ունենք այս առումով: Եթէ դոյլը 10 տեղից ծակ է, այն ինչքան էլ փորձենք չի լցուելու: Ինչպե՞ս պետք է դա անել:

- Իհարկէ, բոլոր հարցերն էլ ինչ-որ չափով քաղաքական շերտ կամ բովանդակութիւն ունեն: Բայց, եթէ մենք կազմակերպուած չենք որպէս քաղաքական կուսակցութիւն, քաղաքական մասնակից, մենք չենք ձգտում իշխանութեան, հետեւաբար դա քաղաքական չէ: Մենք յստակ դա ասում ենք: Իհարկէ, այդ հարցերի շուրջ մի կողմից քաղաքականութիւնն է գալիս կախում: Մենք որպէս հասարակական ուժ, քաղաքացիների խումբ գալիք կառավարութեանը ասելու ենք՝ սա ենք ուզում անել ու միասին պետք է անենք: Առանց կառավարութեան, պետական համակարգի դա չի ստացուի: Բնական է, որ պետական համակարգի ձեւանմուշն էլ պետք է ձեւափոխուի, վերանայուի, որպէսզի հնարաւոր լինի այս ամեն ինչը իրականացնել: Այն ձեւանմուշներով, որով մենք շարժուել ենք վերջին 30 տարիներին, չենք տեսնում որեւէ հնարաւորութիւն այս ծրագրերի իրականացման համար: Մենք համագործակցելով պետք է այդ ամեն ինչը իրականացնենք:

- Ապագայ հայկականի 15 նպատակների մէջ մեծ տեղ ունի նաեւ Սփիւռքը, որը Հայաստանի համար ուրոյն աջակից ուժ է եղել անկախութիւնից ի վեր մինչ այսօր: Նախ կը ցանկանայի իմանալ, ինչպիսի՞ն էր Սփիւռքի ներկայացուցիչների արձագանքը այս նախաձեռնութեանը:

- Սփիւռքից մենք միայն դրական արձագանք ենք ստացել: Շատերն են հետաքրքրած նախաձեռնութիւնով: Նրանք հիմնականում ողջունում են նախաձեռնութիւնը, շատերն արդեն ներգրաւուել են: Համանախաձեռնողների մօտ 45 տոկոսը Սփիւռքից են, մնացածը Հայաստանից ու Արցախից:

- Սփիւռքեան շատ գործիչներ, վերլուծելով 44-օրեայ պատերազմի պարտութիւնն ու դրա հետեւանքները, երբեմն նշում են, որ Սփիւռքն էլ է մեղաւոր, որ չի կարողացել այս տարիներին ճիշտ գնահատել իրավիճակը ու ստեղծել աւելի ուժեղ կապեր մայր հայրենիքի հետ: Ձեր նպատակներից մեկը ուժեղ սփիւռք ունենալն է ու սփիւռքի վերաիմաստաւորումը: Ինչպե՞ս, ի՞նչ ճանապարհով եւ ի՞նչ ասել է ուժեղ Սփիւռք:

- Մենք Սփիւռքի հետ պետք է հաւասարը հաւասարի հետ համագործակցենք: Սփիւռքին պետք է դարձնենք որոշումներ կայացնող, նրանք եւս պետք է մասնակցեն այն որոշումներ ընդունմանը, որը մեզ կը բերի այս նպատակների իրականացմանը: Պետք է նրանց ներգրաւել բոլոր փուլերում: Ապագայ հայկականի ձեւանմուշը պետք է միասին կառուցել: Սա տարբերում է այն ձեւանմուշից, որը եղել է մինչ օրս: Բացի դա մենք պետք է հասկանանք, թէ Հայաստանն ի՞նչ պետք է անի Սփիւռքը ուժեղացնելու համար: Միայն Սփիւռքը չպետք է անի Հայաստանի համար: Հայաստանը նոյնպէս պետք է քայլեր անի ուժեղ Սփիւռք ունենալու համար: Փոխադարձ համագործակցութիւն պետք է լինի:

- Ովքե՞ր են մինչ այս պահը միացել «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ» նախաձեռնութեանը:

- «ԱՊԱԳԱՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆԸ» հանրային նախաձեռնութեանը միացել է աւելի քան 16 հազար մարդ Հայաստանից եւ ամբողջ աշխարհից: Համանախաձեռնողների 57 տոկոսը Հայաստանից են, 17 տոկոսը Ռուսաստանից, 10 տոկոսը ԱՄՆ-ից: Նախաձեռնութեանն են միացել նաեւ Գանատայից, Արգենտինայից, Ֆրանսիայից, Գերմանիայից, Մեծ Բրիտանիայից եւ այլ երկրներից: Նրանց հետ կազմակերպուում են քննարկումներ, հանդիպումներ եւ աշխատաժողովներ՝ միասին քննարկելու եւ որոշելու համար նախաձեռնութեան 15 նպատակներին հասնելու լաւագոյն ուղին: Նախաձեռնութեանը եւ նրա 15 նպատակներին միացել են Նիքոլա Ազնաւուրը (Հայաստան), Կարօ Արմէնը (ԱՄՆ), Լեւոն Արոնեանը (Հայաստան), Էնթոնի Բարսամեանը (ԱՄՆ), Կեռիկ Դերուզեանը (Արաբական Եմիրութիւններ), Կարի Գասպարովը (Ռուսաստան), Ռուբէն Ենիկոյազովը (Ռուսաստան), Ատոմ Էկոյեանը (Գանատա), Էդուարտո Էռնէկեանը (Արգենտինա), Ջեյմս Թուֆէնկեանը (ԱՄՆ), Ռուբէն Յարութիւնեանը (Ռուսաստան), Աննա Մայիլյանը (Հայաստան), Զերոյիկ Մուգարը (ԱՄՆ), Հենրիխ Միխայիլեանը (Իտալիա), Ռաֆ Երիկեանը (Հայաստան), Էրիկ Նազարեանը (ԱՄՆ), Ստաս Նամինը (Ռուսաստան), Վիգէն Չետերեանը (Շվեյցարիա), Ալիս Պետրոսեանը (ԱՄՆ), Մարի Փափագեանը (ԱՄՆ), Փոլ Փոլմանը (Շվեյցարիա), Արտյոմ Օգանովը (Ռուսաստան):

- Շնորհակալ եմ զրոյցի համար:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Հոսուն-խօսուն

Պապիկ ծառն էլ
Ճերմակ ծոցիկով
Ջըրիկ բոցիկով
Խորունկն է խառնել,
Բազունն է առել
Քարերին դառել
Հոսում է խօսում
Ափիկ-ափիկ սըղոցում:

Երկար բարունով
Դալար արունով
Սարին բըրելով,
Քարին գրելով.
Դադն է ձուկն
Փափուկ դափերին,
Մադն է բունել
Սըրտիդ ծափերին:

ԿՈՄԻՏԱՍ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ՕՐԱՅՈՅՑ

17 2021
ՅՈՒՆԻՍ

Կրկ	Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրք	Շրք
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ԱՐՇՈ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
«ՅՈՒՆԱՅԻՍ»

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՔԵՂԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕԾՈՒՄ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

Նախագահությամբ
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ՎԵՋԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

19-20 Յունիս 2021-ին, Անթիլիասի Մայրավանքի Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր Տաճարին մեջ աբեղայական ձեռնադրություն եւ օծում պիտի կատարուի:

Պատարագիչ եւ ձեռնադրիչ
ԳԵՐՇ. Տ. ՄԵՍՐՈՂ ԵՊՍ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
(Առաջնորդ Արաբական Միացեալ Էմիրութեանց եւ Զաթարի Թեմի)

Զահանայական ձեռնադրություն եւ օծում պիտի ստանան
Դպրեվանքի ընտանիքի անդամներն ու դասարաններն հետեւեալ
սաները՝

ԺԱՆ ՍՐԿ. ՍԵԼԼՈՒՄԵԱՆ
ԿԱՐԱՊԵՏ ՍՐԿ. ԷՕՐՏԵՔԵԱՆ
ԳԵՈՐԳ ՍՐԿ. ԹԵՆԵՔԵՃԵԱՆ
ՀԵՆՐԻԿ ՍՐԿ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ
ԱԲՐԱՅԱՍ ՍՐԿ. ՏԵԿԻՐՄԵՆՃԵԱՆ

ՇԱԲԱԹ, 19 Յունիս 2021

Կոչման արարողություն՝ երեկոյեան ժամը 4:30

ԿԻՐԱԿԻ, 20 Յունիս 2021

Սուրբ Պատարագ՝ առաւօտեան ժամը 9:30
Ձեռնադրություն եւ օծում՝ առաւօտեան ժամը 10:00

ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ ԴՊՐԵՎԱՆՈՒՑ

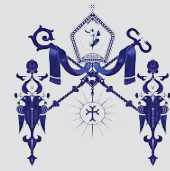
ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վատիկան Կ'երթանք...

Սկիզբը Էջ 02

Նորին Սրբութիւնը առաջին հերթին կարեւորութեամբ շեշտեց, թէ Լիբանանի քրիստոնէայ հոգեւոր պետերը Վատիկան կ'երթան խօսելու համար Լիբանանի ժողովուրդին անունով՝ առանց համայնքային խտրութեան, որովհետեւ տառա-պողը ողջ ժողովուրդն է: Երկրորդ, քրիստոնէայ հոգեւոր պետերը պարտաւորութիւնը ունին խօսելու իրենց հոգեւոր խնամքին յանձնուած ժողովուրդին անունով, որովհետեւ եկեղեցին իր էութեամբ Աստուծոյ ժողովուրդն է, եւ, հետեւաբար, եկեղեցին չի կրնար անտարբեր մնալ ժողովուրդը դիմագրաւող տագնապներուն նկատմամբ: Երրորդ, Լիբանանը անմիջական կարիքը ունի նոր կառավարութեան, որուն անդամներուն թիւը, բնոյթը, քաղաքական ու համայնքային մասնակցութիւնը հոգեւոր պետերուն խնդիրը չէ: Անոնց պահանջքը յստակ է.- շուտով կազմել կառավարութիւն մը, որ կարենայ ժողովուրդին կեանքը բարելաւել, տնտեսութիւնը կազմակերպել, արտագաղթին առաջը առնել ու երկրէն ներս ապահովութիւն հաստատել: Այս հարցերուն գծով, քրիստոնէայ թէ իսլամ հոգեւոր պետերու միջեւ տարբեր տեսակետներ գոյութիւն չունին: Յայտնեմք, որ Վատիկանի պատասխանատուները աշխոյժ կերպով կը պատրաստեն յիշեալ հանդիպումը՝ իր ներքին թէ հրապարակային երեսներով:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Զանի մը տարիներ առաջ, Պուրճ Համուտի գերեզմանատան գլխաւոր մուտքը յարդարելու եւ ընդհանուր հանրութեան համար քիչ մը ակելի ներկայանալի վիճակ ստեղծելու դիտումով, կարգ մը բաժիններ ծածկուեցան արուեստական խոտով (կազոն): Այնուհետեւ, ոմանք առիթը օգտագործելով, առանց Առաջնորդարանի թոյլտուութեան եւ առանց հետեւանքները կշռելու, իրենց ընտանեկան դամբարանները սկսան ծածկել կազոնով:

Կազոնը կրնայ վայելուչ երեւիլ, սակայն դժբախտաբար, շատ դիւրաւառ նիւթ է եւ որեւէ պատճառով կրնայ բռնկիլ ու ամբողջ գերեզմանատունն ու շրջապատը հրդեհել: Ուստի, նկատի ունենալով որ գերեզմանատան մէջ մնայուն կերպով միմ ու ածուխ կը վառենք, բացարձակապէս կ'արգիւրդի գերեզմանատան մէջ կազոնի գործածութիւնը:

Հետեւաբար, վստահելով մեր ժողովուրդի հասկացողութեան, կը թելադրենք, որ առաւելագոյնը մինչեւ երեքշաբթի, 31 Օգոստոս 2021, դամբարաններուն վրայէն ամբողջովին վերցունք կազոնները:

ԴԻԲԱՆ ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Երեւանեան Նախընտրական Հանդիպումներ

«Զարթօնք» Կուսակցութեան Գաղափարախօսութիւնն ու Դաւանանքը...

Սկիզբը Էջ 02

Գալով այս օրերին «Զարթօնք» կուսակցութեան կողմից իրականացուող քարոզարշաւին ու թեքնիք մի քանի խնդիրներին, Յակոբեանն առաջարկեց Նախ ընկերային համացանցի հարթակները ամբողջութեամբ օգտագործել տեղեկատուութեան տարածման համար:

Նա շեշտեց, որ քարոզարշաւների ժամանակ չափազանց կարեւոր է փողոցներում, բակերում մարդկանց հետ դեմ առ դեմ շփումը, հայեացքների փոխանակումը, որը մարդկանց վրայ կարող է մեծ ազդեցութիւն ունենալ ու ընտրութեան գնալիս իր որոշիչ դերը խաղալ քուէարկութեան վրայ:

«Երբ թռուցիկներ էք բաժանում, դա պէտք է կատարել այն պէս, որ այդ ընթացքում մարդկանց հետ անձամբ շփում տեղի ունենայ: Խօսել, համոզել, բացատրել: Դրանք շատ կարեւոր են: Մարդիկ տպաւորուում են անգամ օձանելիքի բոյրով, կը մտապահեն քուէաթերթիկի համարը, ձեռքսեղմումը, այն բաժանողի դէմքը եւ այլն: Թռուցիկ բաժանելիս պէտք է անձնական շփման մէջ մտնել քաղաքացու հետ, որպէսզի նրա մէջ տպաւորուի այդ հանդիպումը ու վերջիվերջոյ կարողանաս ավելի մանրամասն ներկայացնել կուսակցութեան առաքելութիւնը: Յունիսի 20-ին դա կարող է վճռորոշ լինել»,- մանրամասնեց Յակոբեանը:

Ընդհանուր առմամբ, Յակոբեանը ողջունեց կուսակցութեան այսչափ աշխոյժ գործունէութիւնը եւ յոյս յայտնեց նրանց տեսնել առաջիկայ խորհրդարանում: «Անգամ եթէ խորհրդարանում չլինէք, յուսահատուել պէտք չէ, կուսակցութեան գաղափարախօսութիւնն ու դաւանանքը շատ լաւ են, քաղաքական դաշտում դրա առկայութիւնը միայն ողջունելի է ու կարող է շատ դրական պտուղներ տալ»,- իր խօսքը եզրափակեց Սեւակ Յակոբեանը, ապա շեշտեց՝ «Զարթօնք» օրաթերթը իրենց կուսակցութեան կողքին է ու տեղեկատուական հարթակում պատրաստ է աջակցութիւն ցուցաբերել: Ներկաները իրենց հետաքրքրող հարցերը ուղղեցին Սեւակ Յակոբեանին, որից յետոյ շնորհակալութիւն յայտնեցին արդիւնաւետ ու անհրաժեշտ հանդիպման համար:

Բ. Ա.

